

97 . Dolhești | Județ: Iași | Punct: La Ulm | Anul: 2010

Anul: 2010

Cod RAN: 96913.01

Perioade: Preistorie, Evul Mediu

Epoci: Neolitic, Eneolitic, Epoca bronzului timpuriu, Evul Mediu

Tipuri sit: descoperire izolată

Categorii sit: Domestic, Neatribuit

Autori: Vicu Merlan, Paul Salomeia

Instituții: Muzeul Municipal Huși, Muzeul Municipal Huși

Raport

Pentru a verifica până unde se delimitează latura vestică a sitului, am efectuat o nouă secțiune, paralelă cu S6/2009, însă la o distanță de 80 m V de zona centrală, acolo unde platoul cvasiplan prezintă o ușoară înclinare spre valea pâraului Crăciun.

Trasarea unei secțiuni de verificare a laturii vestice a sitului prin S7 și alta transversală, în partea centrală a sitului, în capătul nordic al secțiunilor S4/S5/S6/2007-2009, pentru surprinderea resturilor de locuințe descoperite în anii anteriori. S7/2010 a avut următoarele dimensiuni: $L = 15\text{ m}$; $l = 2\text{ m}$.

Stratul de cultură arheologică cucutenian a fost surprins la -0,60 m, mai jos decât în secțiunile anterioare din perimetrul central al sitului, datorită declivității line a platoului. Totuși la M8/-0,50 m s-au găsit câteva fragmente ceramice, de culoare neagră, ușor friabile, de factură Costișa.

Între m.4-m.5 a fost surprins 9 (la -0,60 m) un complex ceramic alcătuit din fragmentele unui vas de provizii de mari dimensiuni, ce prezintă la partea exterioară urme de pictură roșie, iar la nivelul umerilor punctiform, două șiruri paralele, iar sub acestea, la nivelul torților și sub acestea, pe un plan orizontal, se observă trasată angoba. Unele fragmente au impresiuni de la degetele olarului.

Între m.14-m.15 la adâncimea cuprinsă între -1,20 m-1,35 m (în groapa G8) a fost găsit un nou complex ceramic aparținând unui vas mare de provizii, posibil reîntregibil. La nivelul superior al gropii s-au descoperit resturile de la gura vasului.

Complexul era extins pe o suprafață de cca. 1,5 m - 2 m, cu fragmente ce depășeau 1 cm grosime, fiind protejate de un strat subțire de cortex (carbonați). Nu prezintă urme de pictură.

La m.9/-0,70 m au fost identificate câteva fragmente ceramic de la o amforă cucuteniană, cu urme de pictură roșie, iar la 50 cm spre E o piatră înroșită (gresie silicioasă dură).

De la -1,20 la -2,20 m, între m.14-m.15, a apărut o groapă (G8) cu material ceramic cucutenian, de la un vas de provizii și alte văsulețe de uz casnic și câteva pietre înroșite. Nu s-au descoperit oase de animale.

Dimensiuni: $L = 2\text{ m}$, $l = 1,3\text{ m}$, $h = 1\text{ m}$. La partea superioară se prezintă ovală iar spre nivelul inferior sub forma unui „fund de sac”, restrângându-se concentric spre bază.

G9 a fost surprinsă între m.16-m.20/S8 în jumătatea nord-vestică a secțiunii S7, de la -0,80 la -1,20. Inventarul acesteia era alcătuit din oase de mărimi diferite, unelte din os șlefuite (un străpungător și un creștător), unelte și arme din silex, topoare din gresie sau menilit, fragment de râșnită de mână din gresie dură, fragmente ceramice cucuteniene (1/3 pictate policrom), valve de scoici de baltă de apă dulce, câteva fragmente de statuete antropomorfe feminine și zoomorfe.

Plastica (S7\2010)

Statuetă feminină fragmentară, descoperită la m.13, (-1,15 m) de culoare cărămidie, de calitate bună spre mediocră. Nu păstrează urme de pictură, însă ombilicul este schițat printr-o aplică, iar sânii cu pastile

mici în apropierea umerilor.

Zona inferioară a picioarelor lipsește, fiind ruptă din vechime și capul și gâtul. Măinile sunt sculptate prin două proeminente (cornișe) la nivelul umerilor, de câțiva milimetri. Decapitarea s-a efectuat în urma ritualului, pentru a nu mai putea fi refolosită cu alte ocazii.

În zona bazinului este vizibilă o incizie geometrică (triunghi cu vârful în jos) care se prelungește, despărțind coapsele și picioarele până dincolo de genunchi. Pe partea opusă se observă o incizie orizontală deasupra feselor, iar pe mijloc, într-un plan vertical, o alta ce desparte zona fesieră, iar mai jos coapsele până la genunchi.

Unelte și arme

Topor dreptunghiular din silicolit (m.5/-0,55 m) șlefuit pe ambele fețe, cu laturile care păstrează urme de desprinderi succesive. Muchia este preparată atent, prin desprinderi repetate, iar tăișul, puternic accidentat în urma unei folosiri îndelungate. Tăișul este convex și ascuțit.

Dimensiuni: l = 7,5 cm, l = 4,5 cm, l (muchie) = 4 cm, gr. = 1,8 cm

S8 - A fost trasată transversal cu secțiunile anterioare (S4, S5, S6) în zona median-centrală, având următoarele dimensiuni: L = 20 m, l = 2 m.

Prin decopertarea suprafeței de 40 m² au fost identificate următoarele:

- locuința cucuteniană L8 (m.1-m.10);
- complex ceramic (m.4-m.5);
- groapă menajeră (G9) cucuteniană;

L8 a fost surprinsă între m.1-m.10, pe jumătatea nordică a secțiunii S8 (peretele sudic al locuinței). Restul locuinței (L8) se prelungește spre N în afara secțiunii.

În interiorul acesteia s-a descoperit (m.4-m.5) un complex ceramic alcătuit din

fragmente de la un vas mare de provizii, iar între m.8-m.9, latura nordică și în caseta A, alte fragmente cu grosime mare de la un alt vas de provizii de dimensiuni mari.

Acestea aveau aplicate la partea exterioară o peliculă groasă de angobă, cu amprente de degete, pe un plan orizontal. Fundul vasului (prin restaurare parțială) are un d = 45 cm, cu gr. = 2,5 cm.

În partea central-nordică a casei A/S8, între m.8-m.9, pe cca. 1,5 m – 2 m² s-a descoperit un cerc de pietre înroșite („ring”) de mărimi diferite.

Un astfel de „ring de pietre” a fost descoperit și în situl de la Bâzga „Cetățuie”, jud. Iași, alcătuit din pietre de dimensiuni mai mari, dar într-o locuință getică din sec. IV - III a.Chr. Sub masa de pietre, după demontare, s-au găsit lipiturile succesive și chirpiciul unui cuptor de ars ceramică.

În Groapa G9 la - 1,20 m/ m.19 s-au găsit și câteva fragmente ceramice aparținând culturii Precucuteni III, cu incizii punctiforme, pe două rânduri paralele, la gâtul vasului, iar pe baza acesteia creștături adâncite. Inciziile punctiforme verticale sunt intercalate cu incizii liniare (4 șiruri) pe orizontală. Acestea sunt de culoare cenușie la exterior și neagră la interior.

S-au mai descoperit și fragmente cu incizii vălurite, dese și ceramică cu scoica pisată în pasta de tip „Cucuteni C”.

Plastica (S8/2010)

- Fragment statueta feminină, descoperit în G9 la m.19/-1 m. Este de culoare cărămizie, păstrându-se din zona trunchiului (ombilic) până la genunchi (doar partea stângă). Sunt vizibile incizii oblice, verticale și orizontale, care se intersectează formând triunghiuri și romburi. Din zona fesei stângi pleacă radiar, incizii rectilinii spre trunchi și coapsă. Dimensiuni: L = 6 cm, l (max.) = 2,6 cm.

- Fragment statueta din lut ars, de culoare cărămizie, descoperit la m.19/-1,20 m (G9), ce are incizii fine pe întreaga suprafață. Se păstrează de la trunchi până la genunchi, cu ombilicul schițat printr-o aplică

rotundă. Privit în secțiuni se observă un strat de angobă peste care a fost aplicată pictura roșie. Dimensiuni: L = 4 cm, l = 3 cm.

- Fragment statueta antropomorfă, într-o stare de conservare mediocră (piciorul stâng). Nu prezintă urme de pictură și nici incizii, fiind descoperit la m.19/-1,30 m (G9). Dimensiuni: L = 2,5 cm, l = 1 cm.

- Fragment statueta zoomorfă (taur) descoperit la m20/-1,20 m (G9), din lut ars de culoare cenușie. Se păstrează jumătatea superioară (trunchiul, piciorul drept din față și jumătate de bucraniu cu cornul drept), fiind rupt din vechime. Nu păstrează urme de pictură și nici incizii. Dimensiuni: L = 5,5 cm, l = 3,5 cm, gr. = 2,5 cm.

- Fragment statueta feminină (m20/-1,20 m-G9). Se păstrează doar fesa dreaptă și o mică porțiune din coapsă. Nu prezintă pictură sau incizii. Dimensiuni: L = 2,5 cm, l = 2 cm și gr. = 1,5 cm.

- Statueta masculină, descoperită în caseta A/S8, m9/-0,70 m, din lut ars, sub locuința L8, la limita sud-estică a ringului de pietre. Este prima piesă descoperită întreagă. Picioarele sunt depărtate de la bazin cu zona genunchilor ușor arcuită. Phalus-ul este schițat printr-o aplică proeminentă de circa 3mm. Deasupra pubisului se conturează o eșarfă, care a fost aplicată printr-o fâșie de 2 mm în lutul crud înainte de ardere, care înfășoară întreaga talie. Ombilicul este schițat printr-o aplică cu $\varphi = 3$ mm, iar în zona pieptului două aplice ce ar reprezenta cele două mameloane. Gâtul subțire prelung este prevăzut la partea superioară cu o formă aproximativ tridimensională a capului (0,6 cm). Păstrează vag urme de vopsea roșie, dar nu dispune de incizii. Dimensiuni: L = 15,5 cm, l (bazin) = 5 cm, l (umeri) = 3 cm.

Unelte și arme

- Topor dreptunghiular din lemn pietrificat, descoperit la m.17/-0,90 m (G9), preparat prin desprinderi grosolane, paralele. Muchia este aproximativ dreaptă, iar tăișul convex, cu urme de preparare accidentale. Pe una din fețe prezintă urme de cortex. (L = 10 cm, l = 5,5 cm).

- Fragment de topor dreptunghiular descoperit la m9/-0,60 m, confecționat din menilit, fiind șlefuit pe o față, iar pe cealaltă prezintă o desprindere masivă pe toată lungimea acestuia. Pe fața șlefuită sunt vizibile trei desprinderi longitudinale, având muchia dreaptă fasonată atent. Tăișul se păstrează bine, fiind ascuțit, cu un colț puțin accidentat, fiind convex și fin șlefuit. Dimensiuni: L = 8 cm, l (tăiș) = 5,5 cm, l (muchie) = 4 cm, gr. = 1,5 cm.

- Fragment de percutor din gresie, descoperit la m16/-1,05 m (G9) cu o crustă groasă de cortex. Are o formă aproximativ sferică, fiind secționat de la jumătate. Prezintă urme de tocire (folosință) la unul din capetele păstrate.

- Străpungător din os, fin șlefuit cu partea activă de peste 4 cm, cu o șanțuire laterală adâncă. Piesa a fost găsită în G9/m18/-1 m. În secțiune are formă de pătrat, dar numai în partea inferioară. Dimensiuni: L = 11,5 cm, l (inf.) = 1,2 cm.

- Crestător din os (corn de bovină) ascuțit pe două laturi, secționat pe mijloc sub formă de V. Este fin șlefuit pe toată suprafața. Se păstrează într-o stare foarte bună. A fost folosit la modelarea lutului crud al vaselor ceramice, la incizarea acestora. Dimensiuni: L = 12 cm, d(baza) = 2,2 cm.

- Spatulă din os, descoperită în G9/m.20/-1,20 m, cu urme de tocire la partea activă, confecționată dintr-un os tubular secționat longitudinal (1/3).

Partea activă este convexă, iar tăișul se direcționează pe un plan oblic, dinspre interior spre exteriorul osului. Dimensiuni: L = 12 cm, l = 2,5 cm.

- Gratoar circular din silex retușat, descoperit în G9/m.19/-1,20 m, cu retușe circulare, iar în zona talonului prezintă urme de desprinderi. A fost confecționat dintr-un silex de Prut de culoare cenușie-negricioasă, fiind semitransparent. L = 2,5 cm, l = 2,5 cm.

- Așchie din silex de Prut cu urme de uzura (m.19/G9/-1,25 m), de culoare neagră, semitransparent, cu bulbul de percute proeminent.

- Așchie cu pojghiță din cortex, din silex de Prut de culoare neagră, cu talonul distrus, și undele de șoc

vizibile din timpul percuției.

- Gratoar pe așchie din silex de Prut cu retușe semiabrupte, având partea activă oblică. Pe laturi prezintă retușe pronunțate (m.20/-1,25 m/G9). L = 3 cm, l = 1,5 cm.

- Așchie neregulată din silex de Prut, de culoare neagră, descoperită la m.20/-1,30 m în G9.

- Râșniță de mână de formă aproximativ pătrată (m.11/-0,60 m), cu partea activă ușor concavă, fină, descoperită în partea de SV a locuinței L8, confecționată dintr-o gresie silicioasă, fiind descoperită cu fața în jos, având partea inferioară înroșită de la un incendiu. Dimensiuni: L = 20 cm, l = 17 cm, gr. = 15 cm.

- Așchie din silex de Prut, trapezoidală, de culoare cenușie, fără retușe, descoperită la m.20/-1,20 m.

- Topor dreptunghiular din silicolit, descoperit la m.19/-1,30 m (G9), cu muchia dreaptă, iar tăișul convex știrbit. Laturile și muchia sunt preparate atent, iar fețele sunt ușor bombate. L = 6,5 cm, l (tăiș) = 4,5 cm, l (muchie) = 4 cm, gr. = 2,5 cm.

- Fragment de lamelă din silex, cu urme de uzură păstrate pe toate laturile, fiind de culoare neagră. L = 3 cm, l = 1 cm. A fost descoperită în groapa G9 la m.19/-1 m.

- 4 așchii neregulate din silex de Prut de culoare neagră descoperite în G9/-1,10/m.20.

- Percutor din bazalt cu urme de tocire (uzură), secționat (1/2 pe un plan orizontal perfect, descoperit în G9/-1,10 m/m.20. Pe partea activă prezintă luciu metalic negricios. L = 7,5 cm, l = 6,5 cm, gr. = 3,5 cm.

- Nucleu prismatic epuizat, din silex de Prut (G9/m.20/) descoperit în groapa G9, patinat și calcinat, ce păstrează urme de desprinderi lamelare pe verticală. L = 4 cm, l = 2,2 cm, gr. = 2 cm.

În cadrul campaniei din anul 2010 s-a urmărit depistarea continuității nord-vestice a locuințelor descoperite în anii anteriori, dar și limita vestică a sitului arheologic dolheștean. Prin realizarea celor două secțiuni, s-a descoperit un nou material inedit de studiu, respectiv ringul cucutenian din pietre înroșite, o statueta masculină întreagă cu însemne de rang mare (eșarfa din jurul bazinului) și un topor prelucrat dintr-un fragment de lemn fosilizat silicificat.

Informații suplimentare online

[Raportul 4633 din cronică.cimec.ro](http://raportul4633.din.cronica.cimec.ro)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](http://localizare.pe.harta.foolosind.Mapserver.Cimec.ro)
